

Ses premiers recueils de poemes sont publies âpartirde 1971: APEIRONd'abord, puis le recueil POESIES (1974) • GREFFONS (1976) et surtout ETAT DE SIEGE (1983) marquent une evolution importante, â cause des significations plus polemiques • Essais: INTRODUCTION Â L'CEUVRE DE GEORGE BACOVIA (1981) • L'INTIMITE DU TEXTE (1985) • Traductions: LE POLLEN INSIDIEUX (1977) de Martin Booth, en collaboration avec Liliana Ursu et VINGT POETES LATINO-AMERICAINS CONTEMPO-RAINS, une anthologie (1983) en collaboration avec le poete chilien Omar Lara, alors en exile â Bucarest. • Essais critiques et traductions: Carlos Drummond de Andrade, Samuel Becket, Herberto Helder, Umberto Saba, Cesar Vallejo • Choix de predilection sur Fernando Pessoa • Correspondant de la BBC et de la Radio Free Europe • Dinu Flămând vit en France, â Paris, ou ii est, actuellement, journaliste a Radio France Internationale • Les poemes durecueilDEL'AUTRECOTE sont inedit

DINU FLĂMÂND poeme / poems

NECULAI PĂDURARU desene / dessins

dincolo de l ciutre cote

DINU FLAMANI

BiBLIO.t-A JLSJ bANĂ

„OCTAVIAN GOGA”

CLUJ

Dinu Flămând s-a născut la 24 iunie 1947, într-un sat din nordul Transilvaniei, la Susenii Bârgăului, județul Bistrița-Năsăud. Polul intelectual major al regiunii este orașul Cluj, veche localitate ocupată deja de romani în Antichitate. Aici și-a efectuat Dinu Flămând studiile, participând la crearea revistei *Echinox* căreia i-a fost unul din membrii fondatori, pînă în 1970, cînd și-a obținut licența de la Facultatea de Filologie. Repartizat la București, el va lucra în redacția mai multor edituri și reviste, mai cu seamă la *Amfiteatru* și *Secolul 20*, timp în care va publica eseuri, poeme și traduceri în majoritatea revistelor literare ale epocii, frecventînd vreme de cîte-va decenii, mai mult sau mai puțin implicat, cercurile literare ale capitalei. Primele sale volume de poezii vād lumina zilei începînd din 1971: *Apeiron* mai întîi, apoi *Poezii*, în 1974. Dar *Altoiuri* (1976) și mai cu seamă *Stare de asediu* (1983) marchează o evoluție importantă, din cauza tonului mult mai polemic pe care-l afîșează poeziile. Unele din poemele scrise în acei ani îi vor fi pur și simplu suprimate; dm altele cenzura va face să dispară sau să fie înlocuite secțiuni întregi de fraze; dar în timp ce autoritățile cred că se distinge în ultimul titlu o denunțare (prea) transparentă a represiunii din Polonia, descrierea e valabilă, de fapt, chiar în spiritul literei, pentru România, unde situația se degradează. O parte dm această culegere va fi publicată anul următor în Spania (1984), în traducere, cu păstrarea aceluiași titlu *Estado de sitio*.

în paralel cu publicarea de poeme, Dinu Flămând desfășoară o intensă activitate de cronicar, de jurnalist, de critic literar și traducător. Redactează o *Introducere în opera lui Bacovia* (1981), consacrată unuia dintre cei mai importanți poeți români dintre cele două războaie ; publică de asemenea *Intimitatea textului*, în 1985. In domeniul traducerii sînt de citat: *Polenul insidios* de Martin Booth, în colaborare cu poeta Liliana Ursu, și *20 de poeți latino-americani contemporani* (1983), în colaborare cu poetul cilian Omar Lara, pe atunci aflat în exil la București. Climatul ideologic devenind cît se poate de apăsător, Dinu Flămând, « reperat », plasat mai mult sau mai puțin sub interdicția de a publica, se vede obligat să se refugieze tot mai mult în activitatea de critic și de traducător. Traduce, între alții, din Carlos Drummond de Andrade, Samuel Becket, Herberto Helder, Umberto Saba, Cesar Vallejo; preferința lui se îndreaptă spre Fernando Pessoa pe care începe să-l prezinte cititorilor români și să-l traducă pentru a « rezista ».

Și tocmai prin Fernando Pessoa i se oferă o salvare. In martie 1989, profitînd de o călătorie în Portugalia, la invitația Fundației Gulbenkian, Dinu Flămând se decide să rupă apăsătoarea tăcere pe care conta regimul și care îl strîngea de multă vreme de gît amintîndu-și intenția de a rămîne în Vest. Devenit corespondent pentru BBC și *Europa Liberă*, se instalează în Franța, la Paris, unde lucrează actualmente ca ziarist la *Radio France Internationale*.

Poeemele din care se alcătuiește prezentul volum, *Dincolo*, sînt inedite și constituie cea de a doua carte publicată de Dinu Flămînd după schimbarea regimului în România, după precedentul volum *Viață de probă*, editat în 1998 la București de Fundația Culturală Română.

Tăcerea se descojea în adîncul șopronului unde miazănoaptea celor două zapodii gemene stivuia de cîteva generații

finurile

cosite în august prin ani fără seceta. Era o desime de colburi și timp uneori despicate pieziș de o rază de soare ce țîșnea printre două scînduri de dincolo. Era o rază de miere incendiată înaintînd prin uimirea privirilor noastre cu nepăsarea unui pește primordial în oceanul nocturn. Încremeniți în această ploaie uscată ne întindeam mîinile spre o nepricepută senzație cu atingeri

și neatingeri lente, înmugurite de dincolo, iar mișcarea

în lungul spadei clare făcea să tremure sporii întunecimii, în suspensia zilelor de atunci am trăit primejdiile abandonului și ne pregăteam să primim mîngîierea altei lumini din lăuntrul acelei lumini

de non-timp.

Amintirea lor e o rană de ploaie pe zid.

(Raza)

(*Le rayon*)

12

Dis-de-dimineață scuipați afară printre dinții știrbiți ai zeilor înotăm cu spatele prin această lumină săracă, încă mai simțim rîna nopții pe față apăsîndu-ne, are inele fosforescente pe degete și parfumul ierburilor crescute la marginea galaxiilor.

14

Ne strîngem unii în alții - hrană a unui timp

pe care nu-l mai saturăm cu prezența noastră fărîmițată. Aerul rece al zorilor scormonește adînc în plămîinii noștri, cum ai căuta prin rîuri de munte, cu mîinile goale, racii.

Ieșim bezmetici din somn, absorbiți de nerăbdarea nimicului cînd i se face foame de sete. Iar de jur-împrejur - doar acest mare incest al spațiului și moartea, care se înmulțește fractal...

(Fractal)

16

Uitat în marele grînar al nimicului, în silozurile vidului quantic, în această supă a trecutului vărsată pe cer, în venirea ce se tot anunță inventîndu-se, ascuns în pliurile stomacului la o uriașă rumegătoare, în adîncul dospit al măruntaielor ei sonore cu dantele zdrențuite de întuneric, în miceliile neutronilor guralivi ce profită de golurile ecoului și de tăcerea din gura tăcerii ; abandonat în albușul absenței ca un bob de nisip sub pleoape, iritat de propria ta prezență

te rotești
înconjurat de toate fostele tale zile
învățînd să le iubești bogata indiferență...
Iar zeii aduc oglinda de bronz a lacurilor să-i culeagă noii zile muribunde ultima suflare.

(Oglinda)

20

O puritate a întinericului - miros de aluat proaspăt pe care mîini nevăzute-l frămîntă undeva pe mesele de la marginea universului, semn că maicile noastre ne-au pregătit pîinea !
Adorm treaz în pumnul tău învățîndu-mi ochii să rămînă deschiși locuind în vîntul invizibilului, și-n sunetul de la origini unde e calcinată fosila timpului.
Noaptea aduce prin fereastra deschisă miresme de timp fanat, foșnet de iederă de pe zidul vechilor case în care trecutul nostru are culoarea de leșie a dușumelelor...

(Iederă)

22

Furtună pîndind la marginea somnului: spaima iluminează intermitent ca un fulger ivit departe, dai să te prinzi de tot felul de muchii, bîjbîi după mînerile universului.
E o cădere în sforăitul unui vulcan mocirlos, ești înghițit, scuipat, înghițit din nou, aruncat din moarte,
pompele ce drenează subteranele nopții au un sughiț ironic de veche mașină.
Transpirația rece te îmbracă-n lințoliul milei tale neputincioase față de tine însuși... Dar timpul continuă să-ți bată la tîmplă dar timpul, desigur, timpul, la tîmplă, cît timp...

(Minere)

E așezat pe locul absenței mele, existînd cu tot ceea ce nu exist; mă privește în față și nu mă vede, citește prin mine zidurile și norii.
A înghițit propria mea invizibilitate, absorbit în propria lui absență cu resemnarea lui, de bolnav abătut, în sala de așteptare, la clinică.
Iar eu, de dincolo, încerc să-i fac semne : clilesc, scot un braț, buze, vagi vocale risipit prin figurile geometrice, la-ntîmplare, pe mozaicul de el privit cu pupile albe, în sala pașilor.

(Mozaic)

Lumina se îneacă năvălind în umbra platanilor sub care dormi tu ca o apă abia ghicită, este un du-te vino de umbre de pe chipul tău și un vulcan de vise multicolore sub fruntea ta.
Este un foșnet de mîini plecate în stol peste frunzele ce-și mijesc ochii în soare, sînt ciorchinii abia ghiciți în adîncul umbrei și o invazie de arome defuncte.
Profit de faptul că vîntul e nelocuit
să pătrund în respirația ta
și te sărut de îndată ce deschizi ochii
culegîndu-ți cu limba din gură silabele somnului.
încă mai atîrnă de lobul urechii tale
pe care se zărește marginea unei constelații,
confuzia ce ne ține aproape-depart
și resemnarea acestei precare eternități.

(Somn)

34

Absența poemului dă tîrcoale poemului, poemului-muşuroi încă nevit în aer, pe spatele aparențelor. O presimți din agitațiile tăcerii ce-nghite umbrele.
E un du-te vino de spaime miriapodice care transportă-n spinare mărunte miracole spre cămările întinericului unde tribul depozitează larvele palide ale trecutului.
Ii simți pe piele arsura căutîndu-te parcă din varul zidurilor, parcă din licăririle apei ce-ți învie

sub răsuflare cînd bei dintr-o ceașcă ce se goleşte, repede, repede...

Și are, în somn, gustul ambrei cleioase pe care o plîng cireșii primăvara din cîte-o rană ; te trezești în frunzișul poemului, legănîndu-te, cu mîini absente culegi absente cireșe .

(Poemul-muşuroi)

Cum să, cum aş, cum s-ar, cum să se, cum se face de rămîne vie și-n lumina zilei minciuna somnului ce-mi aduce iar

levitatie

\

38

și zborurile nocturne, din nou; cum s-ar zice iluzia imponderabilei vîrste copilărești cînd cerurile mi-erau deschise. Și vă privesc de undeva din înalte abstracții cu ochi

sticlos

de albatros adormit în picaj, temător nu de căderea în gol, ci să nu vă absorb în calda iluminare a dispariției. O, ironie a magilor ucenici,

joacă în amurg la care se îndeamnă fiicele parcelor, palimpsest al iluziei, inutil exercițiu...

Și cine ar putea spune dacă în somnul lor, cu ochii larg închiși spre lăuntrul sferei, morții nu se visează pășind greoi printre noi ?

(Cu ochii larg-închiși)

VX

40

Transparența acestor zilei e nemiloasă: deodată ochii mei năvălesc pe la colțul străzii și mă privesc din vitrine, din ape sau din oglinzi cu pupila ploilor ce irigă singurătatea.

Și zăresc în ei un mormînt deschis spre care privește copilul de-odinioară încă rămas aliatul meu, fixat pe la opt, pe la zece ani să refuze cu încăpăținare lumea.

Uneori totul încremenește, cît să se vadă muntele Heniu în fața casei continuînd să fabrice infinitul...

(Oglinzi)

44

în timp ce eu am a fi ea are a se ascunde

cît mai adînc în tiparul privirii mele

unde se confundă cu aerul dimineții, cu norii, cu frunzele,

cu transparența ce tremură într-o lacrimă.

Și doar atunci cînd spaima mi se așează față în față, inevitabilă, în conjuncție de eclipsă totală, apare insinuîndu-se lumina ei neagră de după toate muchiile,

dîndărătul tuturor formelor, din uitarea tuturor timpurilor unde era prezentă ; în timp ce eu am a fi ea are a (mă) aștepta și a se plictisi; sirnulîndu-l pe a nu mai fi...

(Eclipsa)

48

De cînd îmi tot fac de lucru prin preajma lucrurilor

rămîne animată o întrebare

fluturînd pe oglinda asfințiturilor de soare

ca părul pietrelor în albia rîului.

Este un fel de a te lăsa întreat de cineva de dincolo, care nu întreabă deși locuiește în întrebarea ta, ca miejii ce umplu cu tăcerea lor, toamna, nucile.

Și are un fel de a se ivi așternîndu-se peste depărtările pe care ochii tăi le zăresc în adînc, aproape ; adiere a trecutului depunîndu-se ca rouă ruginii pe lucruri inoxidabile.

Și este asemeni golului ce umple dintotdeauna zilele tale ținute în palma nopții: licurici ai răbdării și așteptării, luminiță doar cît să nu se sperie beznele de întunecime....

(Rugină)

f>

Guraliva tăcere a violoncelului scoate din burta lui funii lungi de sunete și mi te aduce brusc în memorie, buna mea, Mater Dolorosa, transparentă în resemnarea imensă cu care depănai ierni la rîndul

lîna turmelor ținute în preajma noastră să ne îmbrace.

Iar eu, în fața ta, întinzînd cu brațele sculul asprului tort ce se deapănă spre mosorul crescut sub degetele tale în iuțea mișcarea de rotație a mâinilor ce înșiră viața noastră pe un ghem de trecut și uitare...

Insă dacă noi nu sîntem decît un nod sau altul

pe firul timpului,

ghici, ghicitoarea mea: cine vine să ne deznoade ?

(Ghem)

54

Pînă la urmă nu-ți rămîne decît să te împrietești cu moartea-n absența ei și, recurgînd la o șiretenie ce miroase a frică, să încerci s-o uiți luînd-o drept în brațe ;

înlănțuiți ca doi bețivi clătînîndu-se în crepusculul impalpabil al marii dispersii, să plutiți în această melodie a timpului spre înfometarea unei și mai flămînde morți.

Fiindcă așa cum ție îți trebuie o zi întreagă pentru o zi să-ți aduci aminte de ea ca s-o înțelegi retrăind-o, sorbind-o pînă la înserare, moartea amînă să te cunoască...

Și te trăiește pînă să te-nțeleagă,

îți adu-mecă spaima din speranță

fixate în oasele tale-n amurguri

ce se nasc din uimirea de a pricepe

că de există seri există și moarte ascunsă-n ele.

Seri ce brodează cu o lumină ironică marginea celor doi nori tocmai înfățișați în fața ferestrei tale deschise. Nori ce se bat cu pumnii și plîng cu sunete...

(Nori)

58

i*»r5»«- o-Ci

Dincolo de insomnie: albușul de ou al spațiului și stalactitele pe care se osifică vidul; din norii ce se destramă culegi făină de întuneric.

Dincoace de întuneric: prezentul care « deșiră și reînnoadă » ; cu o grămadă de pietre ascunse-n sîn plutești pe crestele invizibilului...

Dincolo de pădure: altă pădure și dincolo de ea - Trans-silvania păduroasă îngropată sub frunzele de noiembrie pînă sub sprîncenele dealurilor .

Umbra picioarelor mele paralizate aleargă spre ele strivind foșnetele uscate...

(Trans-silvania)

CUPRINS

DINU FLĂMÂND / 4-6 NECULAI PÂDURARU / 8-10 Raza / 10 Fractal/ 12-14 *Călătorii imaginare* IV/ 12

Călătorii imaginare VIII / 13 *Tehno-mitologia* VII / 14 *Călătorii imaginare* VI / 15 Oglinda / 16

Călătorii imaginare III / 1 8 *Călătorii imaginare* XXII / 1 9 Iederă / 20

Călătorii imaginare V / 20 *Călătorii imaginare* 11/21 Minere / 22

Tehno-mitologia VII / 22 *Tehno-mitologia* VI / 23 Mozaic / 24

Tehno-mitologia VIII/ 26 *Tehno-mitologia* XIV / 27 *Tehno-mitologia* V / 28 *Tehno-mitologia* V / 29 Somn / 30

Tehno-mitologia IX / 32 *Tehno-mitologia* XI / 33 Poemul-muşuroi / 34 Cu ochii larg închiși / 36-38 *Călătorii*

imagine XII/ 36 *Călătorii imaginare* X / 37 *Tehno-mitologia* XIV / 38 *Tehno-mitologia* XIX / 39 Oglinzi/40

Călătorii imaginare XV / 42 *Călătorii imaginare* XVI / 43 Eclipsa / 44 *îndrăgostiți* XI / 46 *îndrăgostiți* XIX / 47

Rugină / 48-50 *Călătorii imaginare* XIII / 48 *Călătorii imaginare* XXI / 49 *Tehno-mitologia* XIX / 50 *Tehno-mitologia* XXI / 51 Ghem / 52

Călătorii imaginare XXIV/ 52 *Călătorii imaginare* XXIX / 53 Nori / 54

Călătorii imaginare XXIII / 56 *Tehno-mitologia* XVIII / 55 Trans-silvania / 58 *Tehno-mitologia* XXIII / 58

